

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre ..... 10 h.
Negyedévre ..... 3 -
Helyben házhoz hozva:
Egy évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 -
Külső postán szállítva:
Egy évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 -
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Gyűlések után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 89. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 április 18.

A győzelem hadikölcsöne.

A hadikölcsönök közül kétségtelenül ez a mostani a legfontosabb. A döntés előjelei intenek felénk valamennyi harcér tájékaról s magától értetődő, hogy amikor hős katonáink óriási erőfeszítéssel áldoznak a nemzeti ügynek, ugyanakkor mi, akik a front mögött élünk, szintén megsokszorozott buzgósággal tesszük magunkévá ebben a döntő fázisban legfontosabb feladatunkat: a negyedik hadikölcsönt.

Egyenesen a győzelem hadikölcsöne ez a mostani. Nem csupán azért, mert minél fényesebb sikerre visszük, annál alaposabban tépázunk meg ellenségeinknek a mi anyagi kimerülésünkre alapított illúzióit. Ezért is, de ennél sokkal inkább azért, mert a front mögött elért siker alkalmas a tizenkettedik órában a fronton is fokozni a döntő lelkesedést. És azért, mert ha a mi hadseregünk esodálatos lelkierje a hadvezetés anyagi feltételeinek ugyanilyen erős készültségére támaszkodhat, akkor nincs mód, hogy elzárhassák utunkat a végső diadalhoz.

Igy állunk ma. És éppen ezért ügyünk e komoly állását be kell vitnünk a köztudatba, át kell vele itatnunk Magyarország egész népességét, melynek legfelül és legalantabb elhelyezkedő, gazdag és szegény rétegeivel egyaránt meg kell értetnünk, hogy a negyedik hadikölcsönnel szemben tanusítandó magunktartása legdrágább kincsünknek, hazánkunk a sorsa fölött határoz.

Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy ez a most reánk háruló feladat felényire sem olyan nehéz, mint amilyen horribilis a jövőnkre kiható jelentősége. Hiszen talán soha sem voltunk a pénznek annyira bővében, mint most. Az egyetlen, ugynevezett „latiner” pályát kivéve, az élethivatás minden más terén a jövedelmi és keresetforrasokat valósággal megdagasztotta a háború. Amely azonkívül, hogy mindent tőlünk és bizony bizony elég drágán vásárol, ezáltal még mindig és mindent vissza is adott nekünk, amit számára eddig hadikölcsönökre kitehetünk.

A legfőbb jó azonban, amit ettől a lelketlenül rákerőszakolt háborútól várhatunk, még hátra van. A végső győzelem, a véres küzdelem után a megtermékenyítő béke és a nyugalmas munka áldása. Csaknogy mindez most jórészt azon fordul, hogy miképpen

fogjuk fel és teljesítjük kötelességünket? Erre a létkérdésre a nemzet nem felelhet mással, — ha csak veszendőbe nem szánta összes eddigi áldozatait, — minthogy ifja és

örögje, szegénye és gazdagja mind az új hadikölcsön szolgálatába szegődik s anyagi erejéhez képest becsületes hazafisággal kivészi belőle a részét.

Sonnino a helyzetről.

Budapest, április 17. (Saj. tud.) Zürichből táviratozzák: Sonnino külügyminiszter az olasz kamarában nagy beszédet mondott.

Ecseltele a szerb hadsereg ellátásának a nehézségeit, továbbá a szerb hadsereg elszállítását Korfuba s a szerb lakosság átvitelét Olaszországba. Összesen negyedmillió embert és tizezer lovat szállítottak át az Adrián.

Az ellenség bevonulása Montenegróba a szerbek visszavonulásának a következménye. Nikita montenegrói király a számkivetést választotta inkább a külön békekötés helyett, tudván, hogy az entente győzelme vissza fogja állítani Montenegró függetlenségét.

A szerb hadsereg fenntartására és biztosítására — mondotta — olasz csapatokat küldtünk Durrazóba s feladatukat teljesítvén, visszavontuk őket Valonába. Itt minden intézkedést megtettünk a meglepetések ellen.

— Görögország magatartása aggodalomra adott okot. Jelenleg — úgy látszik — Görögország kormánya számot vet országuk magasabb érdekeivel és tudatában van a négyes entente szaloniki és korfui eljárásának semlegességével. Az olasz kormány semmit sem mulaszt el, hogy viszonyunkat Romániához mennél szivesebbé tegye, — a román kormány igyekezete hasonló.

— Franciaország, Anglia és Oroszország kormányai február 14 én megegyezést irtak alá, hogy béketárgyalást nem kezdenek s az ellenségeskedést nem hagyják abba, amíg Belgium függetlenségét vissza nem állítják és nem kártalanítják.

Német lapok Sonnino beszédéről.

Budapest, április 17. (Saját tud.) Berlinből jelentik: A lapok Sonnino beszédét olyan tartalmatlannak mondják, amilyenre az olasz parlament történetében nincs példa. A Lokalanzeiger szerint a beszéd a hazát fenyegető végzet feltartóztatlan előhaladása miatt lesújtott és gondolatokkal teli szívnek megnyilatkozása.

Az antant flotta a görög partokon.

Budapest, április 16. (Saját tud.) A Reuter-ügynökség jelenti Athénből: Az antant flotta a Szuda-öbölben, horgonyt vetett, csapatokat azonban nem hajóztak ki.

Az antant újabb követelése Görögországtól.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Az antant követeli a görög kormánytól annak megengedését, hogy megszállhassa a patras-larissai vasúti vonalat és átvonulhasson a korinthussi csatornán.

Athéni jelentés szerint Görögország ellent fog állani, ha az antant erőszakkal megszállja a görög vasúti vonalakat. Lehetetlen ezt a követelést teljesíteni. A lapok a helyzetet kritikusnak mondják.

A 19-50 évesek szemléje.

Budapesti tudósítónk jelenti: A főváros tanácsa utasította a Budapesti tartózkodó népfelkelésre kötelezetteket, akik 1866—1897. években születtek és az eddigi sorozásokon alkalmatlanoknak talláltattak vagy nem jelentek meg, hogy 24 óra alatt népfelkelési összeírásiveiket töltsék ki. Ezek közül az 1878—1897 között született népfelkelésre kötelezettek május 16 tól június 24-ig pótszemlén jelentkezzenek. A többiek sorozási ideje még nem állapított meg.

A felmentettek ellenőrzése.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) A főváros tanácsa egy másik hirdetményt is bocsátott ki a felmentettek ellenőrzésére nézve. A hirdetmény szerint minden felmentett népfelkelésre kötelezettnek felmentési igazolványával jelentkeznie kell a kerületi előjárásnál, ahol igazolniuk kell felmentésüket, továbbá, hogy azok a viszonyok, amelyekkel felmentésük, megokoltatott fennállanak-e.

Isten országa.

— Evangéliumi színjáték 9 képből. Irta: Bihari Ákos. Bemutató előadás a Szigligeti-színházban 1916. április 16-án. —

A nagyhét ünnepi hangulatába gyönyörűen illeszkedik bele a Szigligeti-színház újonsága: Bihari Ákos „Isten országa” című evangéliumi színjátéka.

Bihari Ákosnak régi eszméje az, hogy az evangélium az ősrégi passiójátékok mintájára színpadra feldolgoztassék. Három részre tervezte a feldolgozást: az első rész Jézus születését és gyermekkorát, a második osodatételeit, a harmadik pedig szenvedését, halálát és feltámadását vinné színre.

A gondolat már magában szép. Jézus életének ilyen trilógiában színre alkalmazása feltétlenül megoldható irodalmi feladat. Kettő kell hozzá: az evangélium szellemében elmerülő hívő lélek és írói ihlet.

Bihari Ákosban, mint íróban szerencsésen találkozott mind a kettő. A tervezett trilógia középső részét dolgozta fel most „Isten országa” címmel. Keresztelő szent János küldötteinek kérdezősködésére ezt mondotta az ur Jézus: „Elmenvén, mondjátok meg Jánosnak, amit láttatok és hallottatok, mert a vakok látnak, a sánták járnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak és a szegényeknek az evangélium hirdettetik.” Ez az Isten országa, a melynek eljövételét hirdette Jézus három éven át tanításával és osodatételeivel.

Isten országának ezt a csodákkal, a legfőbbéssőbb igazságokkal teli gyönyörű világot az evangélium utólrérhetlenül magas szavaival vitte színre Bihari Ákos. Jézus megkeresztelésével kezdődik a színjáték, aztán jönnek sorba a kánai menyegző, jelenet Salamon tornácában, Nikodémus látogatása, a betegek gyógyítása, Jézus Simon farizeus házában, Lázár feltámasztása, a színváltozás és befejezi az egészet a hegyi beszéd, zárójelenetül a Miatyánk, a legfőbbéssőbb imádság.

Bihari Ákos ennek a nehéz irodalmi feladatnak a megoldásánál a legjobb kalauzra támaszkodhatott: az evangéliumnak szövegére. Ihletett és hívő lélekkel vette át az egyes jelenetek feldolgozásánál a szent írók szavait s azokat művészi kézzel forrasztotta

szembe úgy, hogy darabjából az igazi evangéliumi szellem sugárzik ki. Ahol a színpad követelményeinek megfelelőleg az evangélium szavait Biharinak saját invenciójával kellett bővíteni, összefűzni, szóval színpadra vinni: ezt az evangélium szellemében cselekszi s nem lehet nagyobb dicséretet mondani Biharinak, az íróról, mint hogy az evangélium dramatizálásának ez a munkája határozott irodalmi színvonalon áll és megkapja a lelket.

Talán egyes jellemeket lehetett volna még jobban kidolgozni. Például Szent Péter apostol alakja halvány, Magdolnát még élesebben meg lehetett volna világítani, hatásos lett volna egyik másik példabeszédnek élőképnek kíséretében való beleszövése, (a tékozló fiú, az irgalmas szamaritanus stb.), ugyancsak élőképben lehetett volna mintegy érinteni például Keresztelő Szent János halálát, Jézus könnyezését Jeruzsálem sorsa fölött, az utolsó itéletéről szóló jövendölést, a jó Pásztor stb. Mindez csak fokozta volna azt a hatást, melyet Bihari minden elisme-

Kedvezményes színházi jegyek a nagyhéti előadásokra. A színház kedvezménye a Katholikus Népszövetség és a Katholikus Kör tagjai számára.

A nagyhét borongós hangulatának kifejezője az a színdarab, amely *Isten országa* címen a Szigligeti színházban színi kerül. Mintha a szentföldön járnának, ahol a fák szomorúan rezdülnek meg az Ő emlékezetére, a virágok a pázsiton az Ő emlékezetét őrzik e sziklák és a föld még boldog, hogy az Ő lábait érintették.

Ez a színdarab sugározza ki az Ő tanításának viszfényét, beleringatja lelkünket az ájtatos hangulatba, mikor a vérben fürdő világ borzalmairól megfedekezve az örökkévaló jószág, irgalom és szeretet földre szállt megtetesülésének nagyszerűségét és emberfeletti istenségét csodálhatjuk. Lelkünk kinyílik e szépségek fuvallatára, amely az Ő lelkéből árad két évezred óta, s szállani fog az emberi lelkekre időtlen-időkig, e soha el nem muló virágillat, mely az Ő üdvözítő életének elragadó emléke, most a színpadról illatozik azok felé, akiknek lelket a vad anyagi hajsza és irigység nem

résre érdemes, igazán, szép és nemes munkája méltán elért.

Még sikerültebb az egyes jelenetek drámai beállítására. Anélkül, hogy a legkevésbé is módosítana az evangélium történeti tényein és szereplőinek történetileg ismert jellemében, a jeleneteket drámai hatással tudja Bihari beállítani. Minden egyes „kép” végén az ünnepi hangulathoz viharos taps is járult: mindkettő egyformán elismerése annak a drámairól jeles munkának, amit Bihari Ákos végzett.

Hogy ez a munka Nagyvárad magas intelligenciájú és nemes gondolkodású közönségénél teljes megértésre talált, azt szinte fölösleges hangsúlyozni. Az igazi kultúra mindenkor az evangéliumot ismeri el forrásnak s ebben a tiszta forrásban minden nemes lélek örömet üdül fel a színházban ez alkalommal méltán fehér falai közt is.

Bihari Ákos az író mellett pompásan érvényesült Bihari, a művész is. A Megváltó szerepét játszotta, mélységes áhitattal és nemes művészi hatást érve el, hanem szinte áhitatot is keltve. Bihari pompás organuma gyönyörűen interpretálta az evangélium igéit, egész alakítása elsőranguan művészi. Mellette a drámai személyzet legjelesebb tagjai vették ki részüket a sikerből. Fodor Ella Magdolnája mindenkit megkapott alakításának hatalmas kifejező erejével, szinte viharos temperamentumával.

Polgár Mariska Szent János apostola a szelidséget, a benső ragaszkodást vitte színre művésziileg. Tóth Elek, Sik Rezső, Varsa Gyula, Dózsa István Bihary Sándor, Sz. Körössy Juci, Farkas Pál, Leövey Leo, Békefi Lajos, Pogány Janka mind csak elismerést érdemeltek. A tömegjelenetek, melyekben a Kath. Népszövetség egyes lelkes tagjai is részt vesznek, szintén kitűnően sikerültek. Külön ki kell emelni a rendkívül izléses, ügyes rendezést, mely a pompás színjátéknak méltó hatásos keretet biztosított.

A nagyhétnak ezt az igazán méltó, szép és értékes színpadi eseményt az egész közönség érdeklődésére joggal számíthat, arra a közönségre t. i., a mely a színházban nemes gondolatokat, igazi komoly értékeket kíván találni.

keményítette meg, hanem emberszeretében élnek a rut időkben is és imádják azt, aki megváltotta az emberiséget mind attól, ami e háborút előidézte.

Az egész keresztény közönség lelki üdülését és husvét megújodását segíti elő a darab, amelyet *Isten országa* címen írt Bihari Ákos színművész. A színház igazgató-sága lehetővé teszi a Kath. Kör és a Kath. Népszövetség tagjainak, hogy ezt a kiváló darabot megnézhessék, **30 százalékos árendeményt** ad minden helyre a Kath. Népszövetség és Kath. Kör tagjai és hozzátartozói részére. A kedvezményes jegyeket mindennap délelőtt 10—12, délután 3—6 ig a Népszövetségi Hitelszövetkezetben megválthatják azok, akik nem akarják elmulasztani, hogy egy szépségekben kiváló, felfogásban keresztény s megjelenítésében kifogástalan darabot megnézzenek saját lelki gyönyörűségükre.

Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt a

kedvezményt. Tegnap gyorsan híre ment a szinagázgató által nyújtott kedvezménynek s a mai, valamint a többi előadásra már tegnap számos előjegyzés történt a Népszövetségi Hitelszövetkezetben. Megjegyezzük, hogy mivel az összes előadások bérletszűnetben mennek, minden estére valamennyi hely: páholy, zsöllye, kórszék, támlásszék és erkélyülés egyaránt kapható.

A franciák mort-hommei veresége.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) A francia jelentések nem emlékeztek meg a mort-hommei támadásról. Ebből azt következtetik, hogy a németek meghiusították Petain tábornok kijelentett offenzíváját. A francia csapatokat a Forges patakánál átcsoportosították.

A Wiener Tagblattnak jelentik: 14-en a francia csapatok elkeseredett támadást intéztek a németek ellen Cumieresnél, Corbeauxnál és a Mort-Homménál. A német tüzérség nagy veszteségeket okozó tüzeiben a támadásokat kizúrtában is visszaverték.

Szállító hajókat küldtek a szaloniki csapatokért.

Kopenhága, április 17. Londonból jelentik: Az itteni katonai és politikai körök rendkívül feszült érdeklődéssel tekintenek a macedóniai események elé. Az ellenfelek néhány nap óta érintkezésbe jutottak és ágyuharc fejlődött ki. Az expedíciós hadsereg helyzete nem kedvező, mert az angolok és franciák sok tüzérséget és nagyobb számú csapatot voltak kénytelenek átengedni Franciaország számára.

A londoni katonai körök hangoztatják, hogy Sarrail tábornok jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy offenzívát indíthasson, azonban az is valószínű, hogy a központi hatalmak sem gondolnak erőteljes általános támadásra.

Az angol politikai világ abban a meggyőződésben él, hogy Görögország az újabb időben támadó szándékot árult el az entente-fal szemben, mert Sarrail tábornokkal való tárgyalásaiban olyan követelésekkel állott elő, amelyekre előbb nem is gondolt.

Sarrail helyzetét leginkább abból lehet megítélni, hogy kérésére Marseilleből nagyszámú szállítóhajót küldöttek Szalonikiba. Ez a jelentés rendkívül nagy izgalmat keltett az angol hadügyminisztériumban, mert arra következtetnek belőle, hogy a Balkánon gyökeresen megváltozik a helyzet. Ez a vélemény kerekedik felül, hogy Szaloniki esetleges kiürítése nem marad hatás nélkül a mezopotámiai frontra sem, mert Törökország és Bulgária hadseregének egy része ezen a réven főlzabadul.

A körülzárt angol sereg sorsa.

Genf, április 17. A Journal de Genève-nek jelentik Londonból:

— Több mint négy hónap óta van bezárva Kut el Amarában Towashend generális több mint 10.000 főre rugó csapata, amelynek bizonytalan sorsa miatt annál inkább nyugtalanodnak Angliában, mert eddig minden kísérletet, amelylyel segítséget akartak nyújtani nekik, hajótörést szenvedett. Angliában mindenki tisztában van afelől, hogy a sereg nem tarthatja magát soká, hanem kénytelen lesz magát élelmiszer és vízhiány miatt rövidesen megadni.

Lelőtt ellenséges repülőgépek

Berlin, április 17. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az arcvonalon nem történt különösebb jelentőségű esemény. Flandriában Peroyse vidékén védőágyúink közvetlenül a belga vonalak mögött leszedtek egy ellenséges repülőgépet, amelyet tüzérségünk elpusztított. Berthold főhadnagy Perronetól északnyugatra immár az ötödik ellenséges repülőgépet lőtte le, egy angol két fedelűt. A repülőgép vezetője meghalt, megfigyelője súlyosan megsebesült.

Élénkül a harci tevékenység Dünaburgnál.

Keleti hadszíntér. Az oroszok a dünaburgi hidfőben élénkebb tevékenységet fejtenek ki.

Balkán hadszíntér. Semmi ujság. (Min. eln. sajtóosztály.)

Német-román megegyezés.

Bukarest, április 17. A „Viitorul közli a német-román megegyezés szövegét, amelyet a két ország az árucserre dolgátán kötött. A megegyezés megszünteti azokat a nehézségeket, amelyek az európai háború következtében az utóbbi időben Németország és Románia gazdasági viszonyában fölmerültek. E megegyezés értelmében a lehetőség határai között kölcsönösen megengedik az áruk kivitelét, amelyet nélkülözhetek és kölcsönösen megkönnyítik az áruátvitelt. A kompenzációt kölcsönösen megszüntetik. A megegyezés végrehajtására nézve a következőket határozták el:

A román központi kiviteli bizottság irdát létesít Berlinten, amely együtt működik a központi bevásárló társasággal. Ez utóbbi külön irdát állít fel Bukarestben „Német központi kiviteli és bevásárló társaság” néven, amely társaság az említett román központi bizottsággal összeköttetésben áll. A központi bizottságnál vagy a berlini román irdánál szerzett fölvilágosi-

tás után a román iparosok és kereskedők közvetlenül a német szállítóknál rendelhetnek. Az eladó azután a központi bevásárló szövetkezetnél szállítási engedélyt kér. A berlini román irda adja meg a Romániába való beviteli engedélyt.

A szállítás gyorsítása érdekében május 1-től az osztrák-magyar államvasutak külön vasuti szolgálatot fognak életbeléptetni Németország és Románia között. Az áruk elküldése és elosztása, valamint a vámalkiságok elintézése a központi bizottság és a központi bevásárló bizottság feladatához tartozik. Hadianyag a megegyezés értelmében nem tárgya a kereskedelemnek. A német és román vasuti igazgatóságok tanácskozást folytattak, amelyben elhatározták, hogy naponként 35–40 vasuti kocsit érkezik német áruval Predealon át, amely román árut szállít vissza — gabona kivételével. A Romániának szánt árut Rati-borban, Pürsten és Regensburgban gyűjtik össze.

Visszavertünk egy orosz előretörést.

Orosz hadszíntér. Budapest, április 17. (Hivatalos.) A Felső Szeret mentén tábori őreink egy orosz előretörést visszavertek. Egyébként nincs ujság.

Olasz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 17. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) Az osztrák miniszterek ideérkeztek, hogy gazdasági kérdésekben a multkor megkezdett tárgyalásaikat folytassák.

Zendülés az olasz katonák közt.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) Münchenből jelentik: A Münchener Nachrichten azt az értesítést kapta, hogy az olasz-sweizi határról április 12-én nagy égyudörgés hallatszott, mire a sweizi katonák riadót fújtak. Későbbi értesülés szerint az umbre-achili olasz csapatok között tört ki zendülés, akik nem akartak az Iszorzó-frontra menni. Annyi lészert ellőttek, amennyit csak tudtak és a sweizi határ felé szöktek. St. Mariába már megérkezett 80 alpini.

Angol repülők bombázták Konstantinápolyt és Drinápolyt.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) Londonból az admirális hivatalosan jelenti: 14-én 3 repülőgépünk megjelent Konstantinápoly felett, s lőporgyárra és a repülőtelepre bombákat dobott. Egy másik repülő Drinápoly felett bombázta a vasuti állomást. Valamennyi repülőnk sértetlenül visszatért.

Verekedés a Venizelosz-párti konferencián.

Budapest, április 17. (Saját tudósítónktól.) Athénból jelentik: A szinbázban tartott Venizelosz-párti konferencián néhányan éljeneztek a királyt, mire több rovolverlövés dördült el a teremben. Nagy pánik támadt és a konferencia tagjai egymást botokkal verték. A garázdálkodásnak a rendőrség vetett véget.

Betörés Nagyszalontán.

Keveselték a rablott pénzt.

Nagyszalontán tegnap éjjel két betörő jelt meg Czinczár Mór és Társa fakereskedőnek a Rákóczi-ut legszélső házában levő irodája előtt. Az éjjeli-őr távozásra szólította fel a gyanús embereket, amire ezek belökték a telepen levő bódába s haláls fenyegetésekkel kényszerítették, hogy hallgasson. Azután a kutyát zavarták el s betörték az irodába.

Ott felfeszítették a Wertheim-szekrényt. Közben a furójuk átmelegedett, lementek tehát az éjjeli őrhöz és vizet kértek tőle, hogy a furót lehűtsék, ami meg is történt.

A pénztárban összesen 200 koronát találtak. Eltávozásukkor a következő cédulát hagyták a kasszában:

A mai világban tizszeres jutalmat érdemeltünk volna ezért a munkáért. Nem tettük volna.

A rendőrség erőlyesen nyomoz ez ügyben.

Pásztor Bertalan sajtópöre Nógrádi Gyula ellen.

A nagyvárad kir. törvényszék esküdt-birosága Balás Elemér dr elnöklésével vasárnap kezdte meg annak a sajtópörnek a tárgyalását, amelyet Pásztor Bertalan városi aljegyző, kihágási bíró indított Nógrádi Gyula ellen a Közérdek-ben közölt cikkeiért.

Vasárnap délután az esküdtszék nem alakulhatott meg, mert egy behívott esküdt hiányzott, akit 100 korona pénzbüntetéssel sujtott a törvényszék, (elnök: Balás Ele né dr, bírák: Szöllőssy Gyula, Gyenge Béla, jegyző: Reke Kálmán, ügyész: Medvigy István dr)

Hétfőn megalakult az esküdtszék s megkezdődött a tárgyalás.

Elnök felolvastatja a vádiratot, amely arról szól, hogy Pásztor Bertalan városi aljegyző rágalmozás és becsületsértés miatt bünpert indított Nógrádi Gyula ellen azon közleményei miatt, hogy Pásztor közokirat-hamisítást követett el és hivatalos hatalmával visszaélt.

Nógrádi Gyula kijelenti, hogy közérdekből írta ezeket s hajlandó bizonyítani.

Pásztor Bertalan a bizonyítást nem el- lenzi.

A bíróság a valódiság bizonyítását el- rendelni s Márkus István volt városi fogal- mazót, tanut mára beidőzi a katonaságtól.

Jauernik József városi írnok, tanu ki- jelenti, hogy nem vall.

Elnök erőlyesen figyelmezteti a köve- tkezőkre.

Jauernik József tanu nem emlékszik az esetre, amit mond, azt zavarosan adja elő.

Elnök meggondolási időt ad tanunak ma reggelig, amikor újból kihallgatja. Is- méltelen figyelmezteti a tanuvallomás kö- telezettségére. Hogy tanu emlékezete fel- frissüljön, beidőzi mára Dajka Endre dr rendőrkapitányt, akinek tanu bizonyos köz- léseket tett ez ügyben arra nézve, hogy megfélemlítették e a tanut.

Felolvasták ezután a fegyelmi iratokat, amelyekből kihámozódik, hogy Kásztor Gizella óvónő állami segély iránti kérel- mére írt „sürgős” jelzést panaszos állítólag kitörülte s ezért feleségének hasonló ké- relme előbb jutott a miniszteriumba, ahol kedvezőleg intézték el.

Pásztor Bertalan panaszos, mint tanut hallgatta ki ezután a törvényszék. Vallomá- sában a fegyelmi iratok szerint adja elő az esetet, sok részletre nem emlékszik.

Elnök figyelmezteti, hogy törvényes kötelessége a valóságot mondani s abból semmit nem hallgathat el.

A tárgyalást ma folytatják.

A tengeri, bab, borsó, lencse maximális ára.

A kormány a négy legfontosabb élel- micikk árát 1916. évre már most megállá- pitotta. Az árak maximálása még most, dacára annak, hogy a termésből még sem- mit se lehet látni, hiszen még éppen az elsorolt cikkek el sincsennek vetve, de a maximális árak megállapítása még sem volt korai. Így kellett volna már a múlt évben megállapítani más közfogyasztási cikkekkel is és akkor az idei maximális árak nem vol- nának oly magasak, mint amilyenben a kor- mány azt most megállapította.

E felett azonban most már késő kes- regni, de a kiadott rendelet mindenesetre jótékony hatással lesz.

A rendeletben első sorban a tengeri ára szerepel. E szerint a közönséges és kevert tengeri ára 1916-ban a következő lesz:

Augusztus és szeptember hónapban 22 kor. 50 fillér, morzsoltállapotban 30 kor.

Októberben 23 kor. 30 fill. morzsoltan 30 kor. 50 fill.

Novemberben 24 kor. 10 fill morzsoltan 31 kor.

Decemberben 24 kor. 90 fill. morzsoltan 31 kor.

1917 januárban 25 kor. 70 fill. morzsol- tan 32 kor.

Februárban 26 kor. 50 fill. morzsoltan 32 kor. 50 fill.

Márciusban 27 kor. 30 fill. morzsoltan 33 kor.

Áprilisban 28 kor. 10 fill. morzsoltan 33 kor. 50 fill.

Májusban 28 kor 90 fill. morzsoltan 34 kor.

A finomabb faj tengeri ára:

Augusztusban 24 kor. 75 fill. morzsol- tan 33 korona.

A fenti arányoknak megfelelően növek- szik a következő hónapok árai. A legma- gasabb ár 1917 májusban lesz mikor 31 kor 45 fillér a csöves és 37 korona a mor- zsolt tengeri ára

A bab ára 56, a borsó 66, a lencse 66 korona lesz.

A rendelet értelmében az ó termést új- jal összekeverni tilos és az árakat a szállí- tás idejében kell szállítani. A maximális árban nem foglaltatik benne a szállítás és a zsák költsége, amit a vevő tartozik viselni, ha az más kikötés, illetve megállapodás tár- gyát nem képezi.

A fent megállapított árakat át lépni szi- goruan tilos. Aki a miniszteri rendeletet megszegi, 6 hónapig terjedhető fogházzal és 2000 korona pénzbüntetéssel bünhődik. A bűnöstől a terményt el kell kobozni és an- nak egyötöd ára a feljelentő, a befolyó

összeg négy ötöde pedig a rokkant katonák segélyezésére fordítandó.

A rendelet végrehajtásának ellenőrzése mindenütt a rendőrhatalóságokra van bízva. Ugyancsak a rendőrség szabja ki a büntetést is az illető árdrágitóra.

A miniszteri rendelet a kihirdetés nap- ján lép életbe.

A pápa akciója a béke érdekében.

A Reichspost, amely szoros összeköté- tét tart fenn a bécsi nunciaturával és va- tikáni követekkel, mai számában a követ- kezőket írja:

A holland Tijd cikke és ennek vissz- hangja a Kölnische Volkszeitungban, amely a Bethmann-Hollweg és Asquith beszédei- ben minden ellentét dacára föltalálható kö- zös gondolatokat kiemeli, XV. Benedek pá- pára tereli a figyelmet, aki mindkét had- viselő csoport vezető államférfiaival állandó eszmecserét folytat. Mérvadó vatikáni kö- rökből arról értesülünk, hogy a pápa min- den egyes államférfiú elé, akivel csak érint- kezhettek, aktuális békejavaslatokat terjesz- tett. Noha a pápa — amint ez a dolog ter- mészetének megfelel — Asquithel való be- szélgetéséről hallgat, jól informált személyi- ségek valószínűtlennek tartják, hogy Asquith a pápa szeme közé merete volna vágai azt a véleményét, amely szerint a háboru még öt esztendőig fog tartani. Sokkal valószínűbb az a magyarázat, amely szerint a pápa és Asquith között a háborus helyzetnek és a béke kérdésének legalább is egynémely olyan pontja került szóba, amely a világbéke pir- kadását jelenthetné.

A pápa — céltudatosabban, mint valaha — azon van, hogy békejavaslatait érvénye- sítse azoknál a hatalmaknál, amelyekkel diplomáciai összeköttetésben van. Az a kö- rülmény, hogy Briand a francia klerust vé- delmébe vette, csupán külső kifejezését jel- lenti a Vatikánhoz való közeledésnek, mert a francia köztársaság egyáltalán nem keres végleges becsületes békét az Egyházzal, in- kább csak valami megegyezésfélét. Hogy a szellemi krízis ebben a tekintetben meny- nyire előrehaladt, bizonyítja az, hogy Olasz országnak bele kellett egyeznie a Szent Péter templomában tartandó nagy vezek- lési körmenetbe, amely mindenesetre tünte- tést jelentett a béke mellett, továbbá a má- jus elsején tartandó ünnepbe, amely fel- tétlenül a háboru ellen demonstrál. Nem le- het tehát azon csodálkozni, hogy nem min- denütt tartják reménytelennek, avagy el- elméleti békeszeretet hitvallásának a Vati- kán fáradozását a béke érdekében. Hogy esetleg praktikus eredményhez is vezethet, bizonyítja a Secolo és többi háborus szabad- közműves lap gyűlölködő magatartása azok- kal a hírekkel szemben, a melyek a pá- pának a négyesszövetség vezető államférfi- aival való tárgyalásairól a nyilvánosságba jutottak.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Hat betörés a Közép-utcán.

Az elmúlt éjszaka valamelyik betörőbanda indult el körútjára. Nem valami nagy utat tettek meg, hanem egyetlen egy utcán, a csillagvárosi Közép-utcán garázdálkodtak, nem kevesebb, mint hat háznál próbálkoztak meg a betörésekkel.

Többek közt a 15. számú házban Drimmer Bernát üzletében kísérelték meg a betörést, ami sikerült is a veszedelmes bandának. A zajra azonban felébredt Drimmerné, aki férjével együtt a bolttal szomszédos szobában aludt. Felkeltette az urát is.

— Fiam, valaki jár a boltban. Drimmer revolvert vett elő, azonban a boltba bemenni mégsem mert. Az asszonynak mentő gondolata támadt. Kiabálni kezdett, mintha a másik szobából lármázna elő emberek.

A hatás megvolt, a betörők sietve elmenekültek az éjszakában. Csupán 30 koronát vittek el a kézi pénztárból.

A betörők ezután tovább folytatták betörésüket a Közép-utcán. Egy helyről nagyobb mennyiségű élelmiszert és bőrt vittek magukkal.

Ezeket kívül még négy házban próbálkoztak meg, azonban nagyrészt sikertelenül. Talán tovább is folytatták volna garázdálkodásukat, azonban utolsó stációjuknál végleg elriasztották őket. A felriadt házbeliek közül valaki revolverrel utánuk lőtt. A betörők, amennyire a sötétben észre lehetett őket venni, hárman vagy négyen voltak. A revolverlövéstől megriaszítva eszeveszetten a rét felé rohantak és néhány pillanat múlva eltűntek üldözőik szeme elől.

A rendőrség most nyomoz a banda után, s amint értesülünk már megtalálta a nyomot, amely a betörők kézrekerítéséhez vezet.

..HIREK..

* A polgármester és főjegyző Budapesten. A magyar városok kongresszusának elnöki tanácsa ma tartja a fővárosban ülését. Nagyvárad város részéről Rimler Károly polgármester és Lukács Ödön főjegyző vesznek részt a tanácskozásán, akik tegnap utaztak Budapestre.

* Lelkigyakorlatok a Szent László plébánia-templomban. munkáseleányok részére. A Kath. Nővédő egyesület vezetősége lelkigyakorlatot rendez a katolikus munkás, gyári- és cselédleányok számára szerda, csütörtök és péntek este 7 órakor. A vezetőség ezuttal is kéri a háziasszonyokat és a gyári vezetőségeket, hogy nyújtsanak módot a munkában elfáradt és ellankadt katolikus alkalmazottainak, hogy a lelki felüdülés, felfrissülés és lelki megújulás után szomjazó lelkük megnyerje, amit keres a lelkigyakorlatokban. A társadalom állandó jelszava legyen több erkölcsi erőt, tartalmat vinni be minden lélekbe, de különösen a legelhagyottabb munkásosztály leányainak lelkébe.

* Tisza Kálmán gróf otthon — Tisza Kálmán gróf huszárcapitány, aki a harterőn lábán sebesült meg, Nagyszalon-tára érkezett és ott üdül a husvétünnepéig.

* Csoportvezetői értekezlet. A Katolikus Népszövetség csoportvezetői vasárnap délután népes értekezletet tartottak. Mindenek előtt konstatálták, hogy a legújabb behívások folytán ismét számos csoportvezető hadbavonult, a kik helyett most családjuk tagjai látják el a teendőket. A tagok az Otthonban fogják egymást hadbavonult hozzátartozóik felől értesíteni, s figyelemmel kísérik, hogy az otthonmaradt család esetleg minő támogatásra szorul, hogy a kapcsolat a tagok közt ezzel is erősödjék. A negyedik hadikölesön jegyzésében a Népszövetség ismét teljes erővel részt vesz. A részleteket a Hitelszövetkezet állapítja meg. Május hónapban tartják meg az idei közgyűlést, nagyszabású ünnepély keretében. Végül foglalkoztak a Népszövetség egyik legnagyobb sikerű akciójával, a sajtóakcióval. Örömmel konstatálják az Isten segítségével eddig elért rendkívüli nagy sikert és kimondták, hogy a keresztény sajtó érdekében akciójukat teljes erővel és rendületlen kitartással tovább folytatják. Különösen arra törekednek, hogy még jobban kiszorítsák azokat a sajtótermékeket, a melyek minden egyes alkalommal valóságos sportot üznek a keresztény üldözésből, minden keresztény alkotás durva gyalázásából. A sajtó eme káros és gonosz kiövéseinek pusztításában eddig is szép eredményeket ért el a Népszövetség, ezt a munkát is folytatni fogják tervszerű kitartással és következetességgel.

* Katonai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Sántary Márton 37. gyalogezredbeli tart. hadnagyot újlólag a legfelső dícsérő elismeréssel tüntette ki. A legfelső dícsérő elismerésben részesült Ilutia Tivadar dr 37. gyalogezredbeli tart. segédorvos és Stosz Frigyes a 3. honvéd huszárezredbe beosztott 101. gyalogezredbeli tart. százados. Ezüst vitézségi érdemkeresztal a vitézségi érem szalagján lett kitüntetve Schwartz Albert 37. gyalogezredbeli 2. oszt. számv. altiszt.

* A Seh-család gyásza. Seh László államvasuti főellenőrt és nejét mélyszégyes gyász sújtotta, fiatal leánykájuknak: Dundykának halálával. A körlehetetlen halál legszebb virágában, élete tavaszán a szülők legszebb reménységét hervasztotta el fagyos lehelletével. A bánatos szülők, testvéreken kívül elsőkelő rokonság zokogva állja körül a letört lilium haló porait. Az ifjú leány korai halála a szülőknél és testvéreken kívül gyászba borította a Mezey- és Bakats családokat. A fiatal leányka temetése holnap, április 19-én, szerdán délelőtt háromnegyed 9 órakor megy végbe a Zsófia utca 21. számú házból a római kath. egyház szertartásai szerint.

* A derecskei esküdtek csizmája. A derecskei esküdtek kérvényt adtak be a képviselőtestülethez, amelyben arra kérték a képviselőtestületet, hogy az évi csizmapénzt 120 koronával emeljék fel. A képviselőtestület a kérelem teljesítését nemcsak méltányosnak, de jogosnak is tartja. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az esküdtek a gabona rekvirálás alkalmával egy pár csizmát teljesen elkoptattak, tehát új csizmát kellett venniük, ma pedig egy pár csizma sajnos 100 korona. Erre való tekintettel a képviselőtestület a csizmapénzt 120 koronáról 200 koronára emelte fel.

* Jakó Gyula temetése. Vasárnap d. u. fél 4 kor temették el nagy részvét mellett Jakó Gyula törvényszéki bírót. Jelen voltak: dr Lábán Lajos táblai elnök vezetésével a nagyvárad kir. ítélőtábla bírói kara, dr Balás Elemér törvényszéki elnök vezetésével a kir. törvényszéki bírák, Bajor Antal vezető járásbíróval az élükön a városi járásbírók bírái, Marosi Endre vezetésével a vidéki járásbírók bírái, dr Thury Endre vezető kir. ügyész a kir. ügyészség tagjaival, Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész, Baróthy Pál kir. főügyész-helyettes, Siket Traján, Verner Kálmán, Keszthelyi Zoltán, dr Gyöngyössi István, Hoffmann Gyula, Zádanszky László, Petry Gyula, Balogh Tihamér, Pap Dezső, Fényes Manó, dr Szemes Ferenc, Labanc György, Magyar Ágoston, Schwartz Géza, Gubioza Ádám, Fischhof Frigyes, dr Dametrovics Elek, Padala Pál, Kelepecz Dezső, Korcmáros László, Mihelyi Pál, Mihelyi Adolf, dr Kiss Döme, dr Medvigy Gábor, dr Imrik Gusztáv, dr Lengyel Zsigmond, dr Papp Károly, dr Zianer Samu, dr Mihelyi Lajos, dr Gerő Gusztáv. A temetést Sulyok István esperes végezte, ki megható gyászbeszéddel bucsúztatta el a halottat családjától, pályatársaitól és nagyszámú tisztelőitől. A gyászszertartás végeztével a koporsókkal borított koporsót gyászkocsira tették s a temetési menet a váradoszói temetőbe kísérte a halottat, ott helyezték végső nyugalomra.

* A kormány gondoskodik a vármegye liszt szükségletéről. A belügyminiszter tegnap távirati rendeleteket küldött Biharvármegye alispánjához a vármegye közönségének liszttel való ellátása tárgyában. A rendelet végre teljesen megoldja a lakosság kenyérkérdését. A miniszter ugyanis intézkedett, hogy a lakosság akadálytalanul kapjon lisztet a Haditermék részvénytársaságtól. A lisztmennyiségről azonban természetesen az alispánnak előzetesen távirati jelentést kell tenni a miniszterhez, aki viszont a szükséglet kiadására utasítja a fenti részvénytársaságot. Nehogy pedig a részvénytársaság esetleg akadályokat gördítsen a liszttel való ellátás elé, a miniszter utasította az alispánt, hogy minden egyes alkalommal táviratilag jelentsen a kiutalt liszt mennyiségéről és minőségéről. A részvénytársaság köteles a lisztet a vármegye fogyasztóinak onnan kiadni, ahonnan legjobban tudja a közönséget ellátni. Egyidejűleg 26 vagon lisztet utalt ki a miniszter. A belügyminiszter e rendeletével a vármegyének egy valóban nagyon fontos ügyét rendezte.

* Gyógyszerészeti munkák díjának ideiglenes felemelése. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a belügyminisztérium 25597/916 B. M. VII. a. számú körrendelete alapján közhírré teszi, hogy miután a jelenlegi rendkívüli időkben a különösen fontos közegészségügyi szolgálatot teljesítő gyógyszerészeknek a szükséges munkacsoporttal való ellátása igen nagy nehézségekkel jár, s miután a közegészségügyi érdekek a gyógyszerészek zavartalan működésének biztosítását feltétlenül szükségessé teszik, ennélfogva a gyógyszerészek a m. kir. belügyminiszter ur további intézkedéséig 1916. évi április 1-től kezdődőleg a vények árához a gyógyszerészeti munkálatok díjának 20 százalékát hozzászámíthatják, mely 20 százalék az anyag, edényzet és munkadíj tételek után mint

utolsó összeg jegyzendő fel a vénre. Nagyvárad, 1916 évi április 12. Rendőrkapitányság.

* A hadiárva pártfogóihoz!
Nagyvárad város árvaszéke felkéri a kiskorú hadiárva részére kinevezett pártfogókat, hogy a kiskorú hadiárva pártfogoltjaik husvétii segélyezése tárgyában véleményes előterjesztésüket Vay Zoltán tb. árvaszéki ülnök urhoz (Városháza, II. em., 34. sz.) lehetőleg még a nap folyamán beadni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1916 április 17. é. Dr. Istvánffy István, Nagyvárad város árvaszéke elnöke.

* Egy kis leány temetése Novák Gyula és nejeének kis leánykáját Lilikét vasárnap délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Az oly korán elhunyt kis leány koporsóját elborították a remek koszorúk. A koszorúk szalagjain a következő feliratok voltak: Felejtethetlen drága kicsi Lilikének — anyuka és apuka, Édes kicsi Lilikének — szeretettel nagypapa, nagyanya, Iluska és Imre, Édes jó felejtethetlen unokáinknak — nagypapa, nagyanya és Mariska, Kedves kicsi Lilikének — Keresztiszülei, Aranyos kicsi Lilikének — Laczkó bécsi és Rózsi, Felejtethetlen Lilikének — Kálmán bácsi és Zsófi néni, Lilikének — a Nagyvárad-i tisztviselők fogyasztási szövetkezetének személyzete Ezenkívül többen szép csokrot küldtek a ravatalra. A sulyosan sujtott családhoz a távollévő rokonok táviratokban fejezték ki részvétüket.

* Drágább a marhahus is. A város közönségét értesitem, hogy az 1916. április 15—30. ig terjedő hirdetésben foglalt marhahus árat megváltoztatva, a következőkben állapítom meg: Marhahus I. rendű 560, marhahus II. rendű 540, marhahus növendék 520, marhahus kóser 570. Nagyvárad, 1916. április hó 16. án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* A hadmentességi díj kivétele közszemlén. A magy. kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott 1915. évi szóló hadmentességi díj kivételei listájának az 1883. évi 44. t. c. értelmében 8 napos közszemlére f. hó 18. tól 25. ig bezárólag a városi adóhivatal 19. számú szobájában azon figyelemfelhívással tétetnek ki, miszerint azt az érdekeltek megtekinthetik és hadmentességi díjok ellenében felszámolásukat Nagyvárad város közigazgatási bizottságához 15 nap alatt benyújthatják. Nagyvárad, 1916. évi április hó 16. án. Városi adóhivatal.

* Ellenséges államok postai értékeinek forgalombahozatala tilos. Az ellenséges államok postai és jótékonyági értékeinek terjesztésének eltiltása tárgyában a rendőrkapitányi hivatal figyelmezteti a városközönséget, hogy a belügyminiszter ur 9473—916. VI/a. B. M. sz. körrendeletével az ellenséges hadsegélyző és egyéb jótékonyági célokat szolgáló postai értékeiknek, vagy az ellenséges államok még fel nem használt postajegyeinek, az u. n. propaganda bélyegeinek eladását, vagy csere céljából történő forgalombahozatalát, valamint e célból hirdetések, folyóiratokban, vagy árjegyzékekben való hirdetését megtiltotta. Aki ezen rendelkezést megszegi, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható Nagyvárad, 1916. április 7. Rendőrkapitányság.

* Adomány egy szegény iparosnak. Lapunkban felhívtuk egy szegény iparos nyomorára jótékony szívű olvasóink figyelmét. A szegény iparos részére N. N. 2 koronát adományozott, amelyet az illető kiadóbiztoslatban átvehet.

A Timok-völgy románjait bolgárokkal cserélik ki.

Prudeál, április 17. A Jassyban megjelenő „Cavatul” című lap a következő szenzációs hírt közli:

A bolgárok biztosak abban, hogy a Szerbiától elhódított területeket meg fogják tartani és pedig nem egyedül Macedóniát, hanem az ó szerbiai területeket is, bezárólag a románok lakta Timok völgyéig.

A bolgárok eme bizalmát megerősíti az a hír, mely jól értesült román körökből azt jelenti, hogy Bulgária lépéseket tett a román kormánytól a Timok völgy lakóinak a városnégyszög lakóival való kicserélése érdekében.

A tény maga mindenesetre jellemző arra, hogy miként itélik meg a bolgárok a helyzetet.

Verdun védője a vár feladásáról beszél.

London, április 17. Repington ezredes, a Times katonai munkatársa Verdunbe érkezett. Innen táviratot küldött lapjának, amely szerint beszélt Petain tábornokkal, akinek nézete szerint a franciák kénytelenek lesznek erős ellenoffenzívát indítani a Douaumont—Vaux-vonal ellen, ha ki akarják kerülni a körülzárás veszélyét. Ez az ellentámadás azonnal megkezdődni, mielőtt visszaverték a 304-es magaslat ellen koncentrált támadást.

Petain azt is mondotta, hogy esetleg feladják Verdunt, amely már tényleg elveszítette jelentőségét azáltal, hogy a francia hadsereg az ellenségnek súlyos veszteségeket okozott és maga intakt maradt, de errefelől nincs szükség.

Hazaáruló olasz hadnagy.

Prudeál, április 17. A Steagul közli, hogy a II. olasz hadsereg hadbírósa Cara hadnagyot tízenöt évi börtönrre ítélte el, mert a lövészárkokban kijelentette, hogy Olaszország rosszul cselekedett, midőn a központi hatalmak ellen fordult és nem csatlakozott hozzájuk.

Az „Idea Nazionale, mely e hírt először közölte, ráig kijelenti, hogy az illető tiszt kiváló vitézséget tanúsított az eddig lefolyt eseményekben.

Tehát egy katonatisztet, ki a vitézség ritka jeleit tanúsította és kinek hazafisága kétségtelen, hazaárulásért elítélnék; de

hazaárulásnak nevezhető-e, ha egy férfi, ki különben kötelességének eleget tett, ama véleményének ad kifejezést, hogy Olaszország jobban cselekedett volna, ha a központiak mellé szegődik?

Cara hadnagy esete nem lehet kivétel. De miután úgy van, ennek az esetnek más magyarázata nem lehet, minthogy példát akartak statuálni ily hangok elnyomása céljából, mert ezen hangok úgy a népből, mint a hadseregben nap-nap után hangosabbak lesznek és kinyitják mindazok szemét, kik Olaszország jövőd sorsáról tisztán képet akarnak alkotni.

* Rotációs újságpapír forgalmának és felhasználásának szabályozása. Mindezen lapkiadó és nyomda vállalatok, amelyek hirdetésekben akár saját, akár idegen helyiségben őrzött rotációs újságpapír van, az időszakos lapok megjelenésének biztosítására alakult „Újságpapír Központnál” (Budapest, VI. Teréz körút 80) írásban kötelesek készleteiket bejelenteni. A bejelentésnek magában kell foglalnia az általuk kiadott lap egy heti előállításához szükséges rotációs papír mennyiségét, a lap egyes számának árát, azt az oldalterjedelmet, amelyet hirdetésekkel a lap folyó évi március hóban elért, s végül a rotációs újságpapír szállítása iránt fennálló kötelesek lényeges adatait. Az erre vonatkozó rendelkezéseit a rendőrkapitányi hivatalnál megtekinthetők.

* Hivatásának esett áldozatul. Nagy András derecskei rendőr a község orvosával házról-házra járt, hogy a hólyagos himlőben szenvedő betegeket felkutassa. A fáradtságos munkának meglelt a kellő eredménye, mert egyetlen elrejtett beteg se maradt a községben. A felkutatásban segédkező rendőr azonban megkapta a hólyagos himlőt és bele is halt. A község képviselőtestülete a hivatásának áldozatul esett rendőr családjának némi kárpótlásul a legutóbb tartott ülésen a rendőr egy évi fizetését, 520 koronát, megszavazta.

* Temetés. Nagy részvét mellett ment végbe vasárnap délután Rack Irmuska temetése Körösbarlang községben. A halottas háznál díszes ravatalon, masszív érekegységben nyugodott az elhunyt fiatal leány, szülőinek, testvéreinek és rokonainak felejtethetlen kedvence. A temetési szertartást Kozics Gusztáv élesdi plébános végezte segédlettel, mely után a szebbnél szebb koszorúkkal borított koporsót kézen vitték a családi sírhelyre, ahol örök nyugalomra helyezték. A temetésen megjelent az egész vidék intelligenciája, köztük: id. Középpessy Kálmán földbirtokos, dr. Szegedy Lajos táblabíró, Bérczy Imre főszolgabíró, Juricskay Zoltán rikosdi földbirtokos, Makkai Kálmán élesdi járásbíró, Stanka Tivadar, Papp Jenő, Wesselényi Kálmán, Benedek Antal igazgató, Omisebl Mihály, Drexler Aladár, Juhász István, Papp Péter, Paller Jenő, Kocsis Béla, Léderer Ervin, Frankl Kálmán, ezeken kívül Körösbarlang, Esküllő, Kesztes, Kallota lakossága nagy számmal. A koszorúk szalagjain a következő feliratok voltak: Elfejtethetlen drága gyermekünknek — Bánatos szüleid. Forrón szeretett drága Irmuskának — Duci, öcsi. Soha elfeledni nem tudunk — Iréke, Kuli. Siron tud is szeretetünk örökké veled marad — Irénke, Dezső. Szeretett Irmuskának — Emma néni, Kálmán bácsi. Angyali Irmuskánknek szeretettel — Mária, Ilona, Emma, Piri és Irénke. Szeretünk jeléül — Vilma nénéd és unokatestvéreid. Drága kis kedvencünknek, igaz szeretettel — Kata néni és Ká-

mán bácsi. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradi temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

* **Adományok a Vörös Kereszt javára.** A Vörös Kereszt egyesület céljaira újabban adakoztak 1916. április 8. től 1916. április 15. ig: Berekböszörmény község 86 K. Ingyen tej hangverseny jövedelme 519 K. 20 fillér.

* **Bimbóhullás.** Nagy gyász érte Kovács Károly posta- és táviró főtisztet és családját: idősebbik fiuk a nyolc éves Keresika virágvasárnapon délután hosszú, kínos szenvedés után meghalt. Rövid élete néhány évi napsugáros boldogság után hosszú szenvedés és előkészület volt a boldog halálra. Alig élt s máris annyit szenvedett, rövid életében betöltötte hosszú idők feladatát s a haldoklók szentségének felvételével előkészítve lelkét az égi fény látására, felmagasztosulva a mennyekbe elvezette. Adta át lelkét Teremtőjének. A kis halott temetése ma délután fél 4 kor lesz az Arva-ház utca 5 számú gyászszobából.

* **Lovak vásárlása a hadsereg céljaira.** A Nagybessenyő pusztán állomásozó 2. számú lögyűjtő parancsnokság 179. sz. értesítése szerint a cs. és kir. hadügyminiszterium 8669-1916 sz. Abt. III. sz. rendeletével a 2. sz. lögyűjtő parancsnokság nagyobb számú hátaslovnak és tüzerkocsilónak vásárlásával bízott meg az a kikötéssel, hogy csak olyan lovak vásárolhatók, amelyek az 1916. évben beosztályozva nem lettek. A lögyűjtő parancsnokság vásárló bizottsága a lovak vásárlását Nagyváradon 1916. évi április hó 22. én (szombaton) reggel 9 órakor a lóvásártéren tartja meg. Ezen értesítés alapján felhívom azon nagyváradi lóbiratókat, kiknek lovai az 1916. évi március hó 22. én tartott lóosztályozáshoz már egy ízben elővezettek de nyilvántartólapjal ellátva nem lettek, tehát szabad kézből bármikor eladhatók, hogy amennyiben lovaikat önként eladni szándékoznak, azokat 1916. évi április hó 22. én (szombaton) reggel 9 órakor a lóvásártéren vezessék elő. A fentiekből kitűnőleg tehát az 1916. évi március hó 22. én tartott osztályozáson nyilvántartó lappal ellátott lovak, valamint a katonai ügyosztályhoz annak idején bejelentett a lóosztályozásra azonban elő nem vezetett lovak, mely utóbbiak egy későbbben kitűzendő pótosztályozáshoz elővezetendők lesznek — ezen lóvásárló bizottság elé semmiesetre sem vezethetők. Nagyvárad, 1916. április 17. E. E. m. Ferenz, katonasági tanácsnok.

* **Egy örült katona rémtette.** Bácsból jelentik: Fichier gyalogos az egyik katonai üdülőtelepen ma délelőtt a legényeségi szobában lövöldözni kezdett, mintegy 70 lövést tett fegyveréből. A szobában levő emberek közül 6 ot agyonlőtt, ötöt megsebesített. Lefogták és bevitték a kórházba, ahol kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy közérdekből cselekedte, amit tett.

* **Légnemű mosógép** ma már oly tért hódított a háztartásban, hogy azt egy takarékos háziasszony sem nélkülözheti, mert annak munkaképességét csodálják. A ruhát nem nyóvi és 45 perc alatt még egy gyermek is több ruhát ki tud mosni vele hőföherre, mint egy asszony egész nap alatt. — Mint értesülünk a gépet, dacára az anyag ára emelkedésének, még bizonytalan ideig gyári árban, azaz darabonként K 24.— ösz szegéret kapható Demetrovits Jenő és Tsa. "Király" üdítővíz vállalatánál, az "Aerowash" mosógép képviselőjénél. Vizezeték utca 52/B. Megyei és helyi telefon 1099.

* **Husvétii illatszerek, parfüm és manikür-kasetták, kölnivizek** nagy választékban a legcsinosabb kivitelben kaphatók Farkas István "Apolló" Drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt**, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpsitin, Zicherlin, stb. már kapható Farkas István "Apolló" drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

* **A Magyar Általános hitelbank** helybeli fiókja ügyfelei kényelmére áruosztálya (cukor, gabonaosztály) részére új 10-03 számú telefont szereltetett fel, mely helyközi beszélgetésekre is használható.

* **Gyurjad Gyurka.** Pizskáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Day eszter víze zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramfonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olesó szakkerü javítása.

* **Kiadó Szarvas-sor 15. sz. alatt üzlet-helyiség** lakással együtt május 1. től. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Poloska-irtó NOXIM biztos szer.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden: Isten országa. (Bérlet szünet.)
Szerdán: Isten országa (Utolsó C. bérlet.)
Csütörtökön: Isten országa. (Bérlet-szünet.)

Matiné a rokkant színészek javára.

Vasárnap délelőtt matiné rendezett a színház a rokkant színészek javára. A gondolat Polgár Mariska nemes szívéből pattant ki és a váradi művészek kivül több jeles fővárosi művészt is sikerült megnyerni a rendezésnek, hogy a jótékony matiné közreműködjenek. Kár, hogy a rossz idő nem kedvezett a matinének, mert a kis számú közönség igazán nemes élvezetet találhatott a kitűnően összeállított programban.

A váradiak közül Sz. Zsigmondy Anna, Tompa Béla és Bihari Sándor kaptak sok tapsot. Nagy sikere volt Sámson Máriaéknak, a budapesti Operaház kitűnő hangu művésznőjének, akinek ráadásokkal meg kellett toldani énekszámait. Ugyancsak zajos ünneplésben volt része Pally Annának, az Operaház balett primadonnájának, aki rendkívül könnyedséggel lejtett el balettszámokat a Faust és Trobadour operákból. Károlyi Leona hatásos énekszámával aratott sikert. Sok tapsot kapott a népszerű művész Kurucz János, aki kiváló művészi zongora kísérettel nyújtott az egyes számokhoz.

Örömteljes volt a konferenciát Kovács Andor. Külön említjük meg az utolsó számot: Polgár Mariska szavazatát. A kedves fiatal művésznő a "Turi fiai történetét" adta elő mély bensőséggel és könyekig megindító hatással. Múltóbb befejezése igazán nem is lehetett volna a szépen sikerült matinének.

* **Kedvezményes jegyek Bihari Ákos darabjának előadásaira.** A Kata. Népszövetség és Katholikus Kör tagjai az Isten országa valamennyi előadására 30 százalékos kedvezményes jegyeket válthatnak a Népszövetségi Hitelszövetkezetben (Szilágyi Dezső utca, Kath. Kör palotája) d. e. 10-12 ig és d. u. 3-6 ig.

SZERKESZTOI POSTA.

A **husvétii számra** szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink szerda estig hozzánk juttatni.

Egy előfizetőnek. Ha hadavonult férje kötötte a bérleti szerződést, akkor a háztulajdonos a bérletet fel nem mondhatja. Tehát ne fogadja el a felemelt bért, mert a háztulajdonos e követelést nem érvényesítheti, sem e miatt fel nem mondhat. Azt azonban megteheti a háztulajdonos, hogy a háboru után, ha férje haza kerül, bosszúból felmondja a bérletet.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Lóvásárlás.

Cs. és kir. 2. sz. Lögyűjtőparancsnokság Nagybessenyő-pusztá, u. p. Köröstarján.

Ad E. No. 179-1916.

Nagybessenyőpusztá, 1916 április 16.

A cs. és kir. hadügyminiszterium vonatkozó rendelete folytán közhírré tételik, hogy a cs. és kir. 2. számú Lögyűjtő parancsnokság nagyobb számú hátaslovnak, közönséges és tüzerkocsilónak vásárlásával bízott meg.

E lóvásárlások 1916. évi április 19-én kezdődnek és április 25-én fejeztetnek be.

Csak oly lovak vásárolhatók meg, amelyek az 1916. évben beosztályozva nem lettek és így nyilvántartólapot ez évben még nem nyertek.

A vásárló bizottság április 19-én reggel Biharkeresztesen, 19-én délután Berettyóújfalun, 20. án délelőtt Nagyszalontán, 21-én délelőtt Élesden, mindenütt a község háza előtt, április 22-én délelőtt Nagyváradon a lóvásártéren, április 23., 24. és 25. én pedig a Nagyvárad melletti Nagybessenyő-pusztán működik.

Aki a tulajdonában levő hátas, közönséges kocsiló, avagy tüzerkocsilónak megfelelő, de nyilvántartólapjal el nem látott vagy az eladás napjáig el nem látandó lovát önként eladni óhajtja, fenti időpontokban az ugyancsak fentebb megjelölt helyekre vezesse elő. A lovak vételárát a helyszínen készpénzben fog kifizettetni.

Cs. és kir. Lögyűjtőparancsnokság.

Megjegyzés. Azon lovak, melyek a most folyamatban levő lóosztályozás alá kerülnek, az osztályozási napon fenti helyekre elő nem vezetendők, hanem a rendes lóosztályozásra előállítandók. A rendes lóosztályozásról a lónak tehát csak az esetben szabad elmaradnia, ha a ló a lóosztályozás előtt vétetik fentiek szerint meg.

**Gazdasági és Iparbank
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010 000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Eladó széna.

Várostól 10 perenyire.
Cím a kiadóban.

Kiadó legelő.

Dusafalva határában 303 hold legelő azonnal kiadó. —
rtekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Nagyváradon.

**M. Kir. Marhasó nagyáruda,
Sónagyraktár.**

**Spitzer Sámuel és Fia
Nagyvárad.**

Ajánl:

Legjobb minőségű gépolajokat, henger és motorolajokat, milleniumi égőolajat (Pyrolin), merevgépszirt (tavotte). Elsőrendű kocsi-kenőcsöket, eredeti németországi, importált, répamagvakat, állami-lag ólcmzáróh, legelső rendű luczernamagot és minden más gazdasági cikket.

Haszonbérlet.

A Nagyvárad i. sz. Káptalani Nagyprépostság javadalmához tartozó tenkegörbedi uradalmi birtok mezőgazdasági használat alá tartozó része, mely a meghatározott más célra kihagyandó területeket leszámítva 1430 kat. hold és 1185 □ öl területet tesz ki, — minden hozzátartozó épületekkel együtt 1916 október 1-től kezdődőleg tíz évre haszonbérletbe kiadó.

A haszonbérleti föltételek a i. sz. Káptalani urad. iktató hivatalban megtudhatók; a haszonbérlet tárgyai a birtok kezelésével megbízott bihar-sályi-i kápt. urad. főerdész közbejöttével bármikor megtekinthetők.

A kik ezen birtokot kihaszonbérletre óhajtják, — zárt ajánlataikat, melyben a megajánlott haszonbérlet egy meghatározott végösszegben teendő ki, s a mihez ez ajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban csatolandó ftdő dr. Karácsonyi János kanonok urhoz legkésőbb 1916 május hó 15-ik napjáig beadhatják. Később beérkezett ajánlat figyelembe nem vétetik.

Urad. ügyvédi hivatal.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

**Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.